

Datum 1-10-2016

Onderwerp: **AO leefomgeving 6 oktober – kansen voor gezonde lucht**

Geachte commissie,

Gemiddeld leven we in Nederland ongeveer 13 maanden korter door luchtvervuiling. De schattingen over het jaarlijks aantal vroegtijdige doden lopen uiteen tussen 6.700 en 12.900. Daarnaast leven vele mensen jaren in verslechterde gezondheid. Ongeveer driekwart van de bevolking wordt blootgesteld aan fijnstofconcentraties boven de advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie, zo becijfert het RIVM.

Begin dit jaar overhandigde Milieudefensie u de **petitie voor gezonde lucht die door meer dan 80.000 mensen** is ondertekend en een actieplan opgesteld door CE Delft. Deze oproep wordt ook ondersteund door KWF Kankerbestrijding, Longfonds, Long Alliantie Nederland, European Respiratory Society, Stichting Schone Lucht voor Iedereen, Greenpeace, Natuur & Milieu, Fietzersbond, Natuur en Milieufederaties en enkele lokale bewonersgroepen. Uw commissie heeft de staatssecretaris om een reactie op ons actieplan voor gezonde lucht gevraagd. Deze reactie staat 6 oktober aanstaande op de agenda van uw AO Leefomgeving.

De reactie van de staatssecretaris vindt Milieudefensie teleurstellend. Elke maatregel die door Milieudefensie is geopperd om te werken aan gezonde lucht in Nederland en tienduizenden zieken en duizenden doden te voorkomen is weliswaar keurig van een reactie voorzien, maar het bestaande beleid wordt niet aangepast. In de praktijk neemt dit kabinet juist vaak maatregelen die een averechts effect hebben op de luchtkwaliteit, zoals het verhogen van de maximumsnelheid en het aanleggen van nog meer asfalt, zoals bij de A27. Een reactie per maatregel treft u in de bijlage.

Helaas heeft Milieudefensie daarom moeten besluiten om een rechtszaak aan te spannen tegen de Staat, omdat die te weinig doet om de luchtkwaliteit te verbeteren. **Mensen hebben recht op gezonde lucht.** Ook de regering heeft zich aan de wet te houden.

Op 6 oktober kunt u weer stappen zetten voor gezonde lucht. Er staan meerdere onderwerpen op de agenda waarbij u een belangrijk verschil kunt maken. Wij geven u graag enkele suggesties:

- Vraag de staatssecretaris om **gezondheid op 1** te zetten en een concreet plan van aanpak op te stellen om de luchtkwaliteit te laten voldoen aan gezondheidskundige adviezen van de Wereldgezondheidsorganisatie, overeenkomstig het advies van de Gezondheidsraad.
- **Scooters** zijn niet alleen zeer vervuilend, maar leiden ook tot overvolle fietspaden, geluidsoverlast en gevaarlijk rijgedrag. Wij hopen op uw gezamenlijke inzet om een einde te maken aan overlast van (fossiele) scooters.
- **Ondersteun gemeenten** waar nodig bij het verbeteren van de lokale luchtkwaliteit, door bijvoorbeeld handhaving van milieuzones en het verplaatsen van scooters naar de rijbaan te faciliteren.

Hoogachtend,

Anne Knol
Campagneleider Duurzame Mobiliteit

Milieudefensie

Bijlage: puntsgewijze reactie op de reactie van de staatssecretaris (geagendeerd voor dit AO) op het actieplan voor gezonde lucht van CE Delft/Milieudefensie.

Bijlage: Reactie van Milieudefensie op de reactie van de staatssecretaris op het actieplan voor gezonde lucht, aangeboden op 11 Feb jl., opgesteld door CE Delft.

1. Uitsfasering oude voertuigen door slooppremies en milieuzones

De staatssecretaris geeft in haar reactie aan dat dit om lokale maatregelen gaat, die waar nodig ondersteund kunnen worden door landelijk beleid. Juist dit laatste is afwezig. Sterker nog, gemeentelijk beleid om de luchtkwaliteit te verbeteren wordt regelmatig actief tegengewerkt door de Rijksoverheid. Het Rijk zou gemeentelijk beleid bijvoorbeeld ondersteunen door handhaving van milieuzones op uitstoot mogelijk te maken en een duidelijk verkeersbord ter beschikking te stellen dat waar nodig ook langs rijkswegen en provinciale wegen geplaatst mag worden.

2. Hogere roettaks in de aanschafbelasting (BPM)

De staatssecretaris ziet geen aanleiding om dit in te voeren omdat de nieuwe dieselauto's uitgevoerd zijn met een af-fabriek roetfilter om aan de emissienorm van fijnstof te kunnen voldoen. Deze roetfilters zouden zeer effectief zijn en de uitstoot van fijnstofdeeltjes tot nihil reduceren. Ten eerste zijn roetfilters helaas nog niet zo effectief dat de uitstoot 'nihil' wordt; ten tweede was het voorstel van Milieudefensie om de opbrengst van de roettax te besteden aan een sloopregeling, die tot versnelde verschoning van het wagenpark zou leiden. Op dit laatste heeft de staatssecretaris niet gereageerd.

3. Differentiatie motorrijtuigenbelasting (MRB)

Milieudefensie is verheugd dat de staatssecretaris verdere differentiatie van de MRB voor de hand vindt liggen. Dit is een effectief middel gebleken om het wagenpark versneld te verschonen. Daarom is het jammer dat de staatssecretaris niet verder gaat dan de al genomen maatregelen uit de Autobrief II.

4. Relatieve stimulering Euro 6 fase twee voor dieselveertuigen

De staatssecretaris geeft aan geen kans te zien de relatief schonere Euro-6 fase 2 voertuigen relatief te stimuleren. Pas na invoering van Euro-6 fase 2 zullen NOx-emissies voor nieuwe dieselauto's naar verwachting op het niveau van nieuwe benzineauto's te liggen. Op dit moment, een jaar na dieselgate, is er nog steeds geen enkele nieuwe Diesel die in de praktijk voldoet aan de uitstootnormen, zoals nieuw onderzoek van Transport & Environment recentelijk aantoonde. Europese regelgeving is dermate afgezwakt dat deze de komende jaren onvoldoende zal leiden tot auto's die in de praktijk schoon zijn. De staatssecretaris dient daarom voorgestelde en andere maatregelen die het wagenpark wel verschonen zo snel mogelijk te nemen, waarbij niet afgewacht kan worden tot het Europese beleid op orde is.

5. Verhoging dieselaccijns en differentiatie parkeertarieven

De staatssecretaris wijst deze voorstellen af vanwege grenseffecten of juridische blokkades. Milieudefensie heeft begrip voor de overwegingen van de staatssecretaris, maar wijst erop dat alternatieven voor accijnsverhogingen zoals kilometerbeprijzing door het kabinet worden afgewezen. Als alle alternatieven worden afgewezen, dan wijst dat niet op betrokkenheid bij het doel van gezonde lucht voor iedereen.

6. Uitsfasering van oude tweewielers, versnelling van Euro 4/5 en op termijn uitsfasering van alle tweewielers met een verbrandingsmotor

De staatssecretaris is van mening dat de totale bijdrage van brom- en snorfietsen aan de luchtvervuiling marginaal is, waardoor eventuele maatregelen slechts beperkte bijdrage kunnen leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Zij gaat daarbij voorbij aan het feit dat op fietspaden fietsers zeer hoog worden blootgesteld aan vervuiling door scooters. Vrijwel alle scooters zijn vele malen vervuilender dan auto's. Ook stoten zij hoge doses kankerverwekkend benzeen uit. Bovendien zijn de alternatieven voor vervuilende scooters, zoals de (elektrische) fiets, rijkelijk voorhanden. Het feit dat de totale bijdrage van scooters aan de genormeerde luchtvervuiling laag is, ontslaat de staatssecretaris daarom niet van de verantwoordelijkheid om dit probleem aan te pakken.

7. Gedifferentieerde kilometerheffing naar Euroklasse (conform Duitse MAUT)

De staatssecretaris antwoordt dat in het regeerakkoord is vastgelegd dat deze kabinetsperiode geen kilometerbeprijzing wordt ingevoerd. Milieudefensie wijst erop dat dit de lucht niet gezonder maakt en niets doet voor mensen die vieze lucht inademen. Bovendien dient de uitvoering van

het regeerakkoord zich binnen de grenzen van Nederlands en Europees recht te begeven. Milieudefensie is van mening dat dit nu niet het geval is omdat het recht op gezondheid niet voldoende wordt gewaarborgd. Verschillende onderzoeksinstituten, zoals het Centraal Planbureau, Planbureau voor de leefomgeving, RIVM en CE Delft, hebben de meerwaarde van kilometerheffing al meermaals aangetoond.

8. Verlaging maximumsnelheid op snelwegen door de verhoging naar 130 km/u terug te draaien en een limiet van 80 of 90 km/u op ringwegen in te stellen

Volgens de staatssecretaris is dit voorstel is niet in lijn met kabinetsbeleid. Milieudefensie wijst erop dat dit de lucht niet gezonder maakt en niets doet voor mensen die vieze lucht inademen. Bovendien dient kabinetsbeleid zich binnen de grenzen van Nederlands en Europees recht te begeven. Milieudefensie is van mening dat dit nu niet het geval is. Kabinetsbeleid kan worden aangepast als blijkt dat de voordelen van beleid niet opwegen tegen de nadelen, en dat is in het geval van verhoging van de maximumsnelheid overduidelijk het geval.